

Ára 300 korona

HAJDUFÖLD

1923. év november 29.

CSÜTÖRTÖK

Debreczen, V. évf. (270)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 6000 K.
EGYES SZÁM ÁRA 300 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

Pergőtüz

Ez a pergőtüz az igazi *kakaó-bombák* pergőtüze. Szemkapráztató és fülsiketítő zajjal kavargó a kétség-telenül faji jellegű és a keresztyén nemzeti irány lobogója alatt kalóz kodó, lélekben szövetséges pesti és vidéki sajtóorgánumok hasábjain. Az következett be, amit a „kakaó-bombák” gazemberekről írott vezércik-
künkben a misap fejtegettünk, amit előre láttunk: im, letartóztatnak a bombamerényletek gyanúja alatt néhány fiatal embert, s az egész tulajdalmi sajtó tüstént automatikus következettséggel üvölt gyűlölettől fajtékozva halált: nem a gyanúsítottakra, nem az elvetemedett bűnözőkre, hanem a magasztos célokért küzdő ébredő magyarok egyesületére s az egész keresztyén nemzeti gondolat eszmei fegyverekkel harcoló sajtójára, vezéreire és táborára.

A Reviczky-utcai merénylet letartóztatottjai fölött, ha rájuk bizonyul a bombavetési kísérleték hitvány cselekedete, itel a független magyar bíróság s a mi bíránkat nem kell befőjásolnunk; méltó, irgalmatlan ítéletmondásra. A sarat, a rágalom salakját, a gyanu mocskát azonban, amit a keresztyén nemzeti gondolat nyílt és alorcas ellenségei két kézzel szórnak ismét az öntudatos magyarság sorai felé, az undor és megvetés gesztusával seperjük vissza, ahonnan felmarkolták: a rossz lelkiismeret, az áruló öntudat, a rettegő gyűlölködés tulajdalmi lelki arsenáljába.

Mert hiába minden leplezés, hiába a félrevezető szövegek, az igazságszolgáltatás követelése üvöltő tolkodással: a cél nyilvánvaló. A nagy és magyar Magyarország egyik leg hatalmasabb tartó pillérének, az Ébredők Egyesületének felrobbantása a célja a szellemi kakaóbombák e dühödt pergőtüzének. Börtönbe az ébredőkkel, bilincs és bitó az öntudatos magyaroknak, máglya a magyar sajtónak, hogy újra tobzódhasanak az összeomlás romjain, magyar vérén, magyar értékeink pusztulásán, mint öt esztendőnek előtte. És itt ismét a megtevesztésre pompás ürügy: a gyanúsítottak ketteje valaha tagja volt az Ébredő Magyarok Egyesületének.

...Mintha bizony nem éppen a tulajdonon álgálóak ma a keresztyén nemzeti gondolat ama legcudarabb rágalmazói, legdesperáltabb ellenségei, — akik nem is olyan régen még az EME szeplőtlen zászlója alatt próbálták érvényrejuttatni hitvány kis személyüket. Vajjon e volt ébredők alávaló árulása miatt is az egész EME felel erkölcsileg?

Szánalmasan átlátszó mesterkedés ez a célzatos és céltudatos általanosítás. Pedig hiába itt minden gonosz erőlködés: nincs ma már egyetlen tisztafejű magyar sem, aki at ne látna a keresztyén magyarság ellenségeinek praktikáit.

Amint nem az ébredők a konjunkturista renegátok köpenyforga-

tásainak gyalázata, éppogy nem szennyezi be tiszta céljait, komoly eszközeiket gazemberek, vagy kőtyagosfejú fantaszták elvetemült gonoszsága.

Fegyveres felkelést készítettek elő a német kommunisták

A birodalmi belügyminiszter a kommunista szervezkedésekről — Nem sikerül megoldani a német kormányválságot

A német kormányválság még nincs megoldva. Ujabbán *Stegerwald* birodalmi gyűlési képviselővel tárgyalnak, de még nem biztos, vajon a volt porosz minisztereinek elvállalja-e a megbízatást.

A francia külpolitika legutóbbi eredménytelen kísérletezésével szemben most úgy iparkodnak feltüntetni az eseményeket, mintha a Ruhr-vidéken politikai sikereket arattak volna. A legutóbb ugyanis a francia kormány és a ruhrvidéki nagyiparosok között közvetlen tárgyalások folytak, amelyek Düsselдорfban egyezsége vezettek. A francia minisztertanács az egyezséget külpolitikai sikernek szeretné feltüntetni és már is szóba került, hogy célszerű volna, ha a katonai megszállás tekintetében a *megszállás politikáján gyengítenének*.

Leleplezik a kommunisták terveit

A német birodalmi gyűlésben szerdán igen érdekes jelenet játszódott le. Az ülésen ugyanis *Severing* bel-

Hiába minden „önkinzás, ének”. Az öntudatra ébredt keresztyén magyarság acélos frontját semmiféle „kakaóbombával” sem lehet felrobbantani!

ügyminiszter nagy beszédet mondott amelyben lerántotta a leplet arról a tervről, amellyel a kommunisták kezükbe akarták ragadni a hatalmat. *Severing* kijelentette, hogy a *kommunisták fegyveres felkelést akartak proklamálni*.

Gépfegyverek a Ház asztalán

Amint erre a kommunisták tagadással válaszoltak, a miniszter így szólt:

„Hozzanak kérem néhány gépfegyvert a Ház asztalára!” — Erre szétvált a kormány asztalától balra levő függöny és több szolgá néhány gépfegyvert, karabélyt hurcolt az asztalra, amelyet a képviselők sűrűn körülállottak. A miniszter ezután kijelentette, hogy november 15-től mostanáig több, mint 4000 *Moser-puskát*, 500 karabélyt, 24 nehéz gépfegyvert és sok más fegyvert találtak a kommunistáknál. Ezenkívül még sok rejtett fegyverraktárra bukkantak.

Ma sem döntött a Ház az Ulain-ügyben

Izgalmas viták a mentelmi kérdés körül - Megtorlást a tőzsdei visszaélésekkel szemben - Interpellációk napja a nemzetgyűlésen

A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg *Szcltovsky Béla* elnök. A Ház áttér

Ulain Ferenc mentelmi ügyének

folytatolagos tárgyalására.

Lendvay István Göthe egyik darabjának hőiséhez hasonlítja Ulaint, majd pontonként bírálja a mentelmi bizottság jelentését. Döhmel szászországi kommunista volt, semmi egyéb. A jelentésben szerepel egy *Kampfbund* is, amelyről aligha tehető fel, hogy keresztyén és nacionalista, hiszen valami *Weisz-féle* bank áll mögöttük. A vizsgálatnál nagy szerepet játszott egy H. jelzésű levél is, amelyben *Hittlerre* következtek. Ilyen esetekben nem kell mindjárt ördögöt gondolni, hiszen *Hetényi* neve is mindjárt két H val kezdődik: *Hetényi-Hofbauer*. A bizottság jelentése megállapítja, hogy a *pogromterveket kizárólag Döhmel* inszinuálta. Annak, hogy a zsidóság annyira retteg a pogromtól, bizonyos lélektani alapját látja. Ugy látszik, hogy a

zsidóságot bántja a rossz lelkiismeret.

A tettenérés esete sem forgott fenn, mert Ulaint szabadonbocsátották és csak odahaza lakásán kérte őt a detektív, hogy kísérje el a rendőrségre. A mentelmi bizottság jelen-

tése maga is megállapítja, hogy itt *beugratás történt*. Kéri a nemzetgyűlést, hogy pártsemponkon felülemelkedve, hozzon igazságos döntést.

Ezután *Rupert* Rezső beszél hosszadalmasan, a maga szokott hebehurgyan zavaros módján személyeskedve. Utána *Fabian* Béla ugyanezek személyes kérdésben szólalt fel.

Áttérnek az interpellációkra.

Kabók Lajos szerint a villamos vasútnál igazságtalanságok történnék a létszámcsoökkentéssel kapcsolatban. Interpellációját kiadják a kereskedelmi miniszternek.

Hogyan készül az oláh kultúra?

Czettler Jenő Nagymagyarország Flórája című könyv kiadása kérdésében interpellál. *Jávorka* Sándor 17 évig dolgozott egy botanikai munka kiadásán, amit egy oláh akadémiai tanár időközben kompendiumkészítés céljából elkért. Az illető oláh tanár azonban *beüvölt betűre lefordította a művet, amely most jelent meg Kolozsvárott*. Kéri a kormányt, hajlandó e intézkedni ez ügyben.

Interpelláció a választott faj veszedelmére

Temesváry Imre interpellációjában kérdezi a kormánytól, hajlandó-e in-

tézkedni aziránt, hogy egyes tőzsdeügynökök és kereskedők ellen, akik hamis híreket terjesztenek, a kormányzat a

legszigorubb eljárást indítsa meg, továbbá hajlandó-e a kormány a hiszékeny közönség kihasználása céljából keletkezett zugbankok felállítását megakadályozni s végül a *magánforgalmi kurzusok és az exakták kurzusainak hírlapi közlését hajlandó-e betiltani*.

Bethlen István gróf minisztere'nök: A kormány nem avatkozik be a tőzsdei játékba, azonban ha visszaélést tapasztal, ezzel szemben fellép. A spekuláció tévhíreivel szemben, mintha a kormány a vagyonváltásrésztvényeknek a tőzsdén történt piaca dobásával akarta volna a kurzusokat visszaszorítani, kijelenti, hogy ez nem áll.

Állították azt is, hogy a devizaközpont és a jegyintézet igazgatósága a tőzsdén a játékot befolyásolja. Ezek a hírek csupa kitalálások.

A zugbankok megfékezésére hajlandó a pénzügyminiszter rendeletet kiadni. A magánforgalmi kurzusok közlése is betiltható, erre vonatkozólag a büntetőjogi novellába megfelelő intézkedések vétetnek be.

Az ülés ezzel fél 3 óraker véget ért.

Hét letartóztatás a bombamerénylet ügyében

Budapest, nov. 28. A bombamerénylet ügyében a rendőri nyomozás serényen halad és befejezéshez közeledik. Az ügyből kifolyólag heten vannak a rendőrség őrizetében és pedig *Márffy József*, *Criazsti* István, *Varga* Ferenc, *Horváth-Halasi* József, *Ness* Károly, *Adorján* Géza és *Kiss* Lajos. A kihallgatások folyamán egyre jobban tisztázódik, hogy az előállítottak közül kinek mi szerepe volt a bombavetésekben. A Reviczky-utcai merényletnél *Adorján* volt a szellemi vezér s *Márffy* József helyezte el *Kiss* Lajossal a bombát.

A tettesek tagadják az Erzsébetvárosi Kör ellen elkövetett bombamerényletet és a *Miklós* Klein Ármu és *Rassay*nak küldött bombáról és a Club-kávéházba bedobott kézigránátról sem akarnak tudni.

Ma délelőttre beidéztek a főkapitányságra az Erzsébetvárosi demokrata kör szolgaszemélyzetét és mindazokat az embereket, akik az ott elkövetett bombamerénylet idején a környéken tartózkodtak. Így beidéztek azt a két hordárt is, akik a bombát hozták. Valamennyiüket szembesítették *Márffy* Józseffel, a hordárok azonban kijelentették, hogy nem ismerik fel benne azt az embert,

aki a bombát átadta. Az Erzsébetvárosi Kör alkalmazottaival való szembesítés szintén negatív eredménnyel végződött.

Okirathamisító biztosítási ügynök.

A debreceni kir. törvényszék *Ujfalussy József* elnökleite alatt működő büntetőtanácsa szerdán délelőtt *Földvári Ferenc Márton*, a Duna-biztosító volt üzletszerzőjének újabb bűnperével foglalkozott. Földvári jó ismerőse már a bíróságnak; idegesen beteg viselkedéseivel, bőbeszédűségével, gesztusaival sok kellemes és kellemetlen percet szerzett már a bíróságoknak. Legutóbb Debrecenben nyolc hónapi börtönt kapott, majd Saegedre vitték, míg most a soproni fegyházból kísérték újra Debrecenbe. Most amiatt került a bíróság elé, mivel 1922 októberében *Zöld József* szabót rávette, hogy lakását 50 ezer koronára biztosítsa s ő a biztosítási kötvényt 250 ezer koronára javította ki s ezáltal ő nagyobb jutalékot vett fel. Földvári tagadta a vádat,

azzal védekezett, hogy ő elmebeteg, semmire sem emlékszik. A bíróság Szatmári Károly, Zöld József, Csonka Gyula, Mandel Sándor tanúkihallgatása, Balogh István kir. ügyész vádbeszéde után Földvárit egy hónapi fegyházbüntetéssel sújtotta magának irathamisítás vétsége címén. Az ítélet jogerős.

Ittasságával védekezik a köztársaság éltetője

A szociáldemokrata párt vasárnapi népgyűlésén *Barna János* Árpád-téri cipészmuksás a köztársaságot éltette s a királyságot abucgolta. *Barna Jánost* azonnal őrizetbe vették.

Barnát szerdán hallgatta ki *Preisnerberger Jenő* táblabíró, a vizsgálóbíró vezetője. A cipészmuksás ittasságával védekezik s azt állítja, hogy csak véletlenül tévedt be a népgyűlésre s mikor Peyer a köztársaság mellett beszélt, ő is közbe-közbe kiáltott. Barna ellen a királyság intézménye elleni vétség miatt folyik a büntetőeljárás. A vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte.

A debreceni sajtó 1848-49-ben

Alföldi Hirlap.

Az 1848. év márciusában a fővárosban lezajlott nagyhorderejű események Debrecenben is élénk visszhangot váltottak ki. A városnak sok háborúság, sok szenvedés után csendesen folydogáló életét hirtelen kavarták fel a szállongó hírek. A szabadság levegőjét ismerősként üdvözölte az egykori república. A lakosság zöme együtt örült a pesti ifjúsággal, egyforma hódolattal tekintett annak bálványára, Kossuthra, kit a városi közgyűlés leirhatatlan örömrivalgás között már március 19-én a város díszpolgárai sorába iktatott. A nagy nemzeti öröme gyorsan következő hazafiúi aggodalom napjaiban, áldozatkészen sorakozott az ifjú szabadság, a kor-szakos reformok védelmezői mellé. Mikor Kossuth segítségkérő szava a haza nevében elhangzott és ősz szeszoritotta a sziveket, Debrecen polgárai is felnyitották a pénzt őrző ládafiákat, aranyaikat, ezüstjeiket a haza oltárára helyezték. A város ifjúságát pedig besorozták az egymásután felállított nemzetőri és honvéd századokba, melyeket rövid ki-képzés után, a veszélyeztetett pontokra küldtek, honnan nemcsak a marcsatáknak is híre érkezett.

Magyar iskolákat követelnek a felvidéki magyarság képviselői

Módosítani akarják a cseh költségvetést

Prága, nov. 28. *Jabloneczay János* ker. szocialista képviselő és társai, valamint a magyar kisczardapártbeli képviselők az 1924. évi költségvetéshez a következő módosító javaslatokat tették:

Négy önálló magyar polgári iskola felállítása

Pozsonyban, Losoncon, Léván és Kasán, valamint egy polgári iskola felállítása Pozsonyban, továbbá a felvidéken magyar és német tanfelügyelőség felállítása a magyar és német iskolák számára, magyar ta-

nítási nyelvű bábaképző intézet felállítása Érsekújváron,

a pozsonyi városi múzeum állandó támogatása

és végül magyar tanítási nyelvű tanítóképző intézet létesítése Komáromban.

A magyar képviselőknek a magyar nyelvű iskolák felállítása érdekében indított akciója oké feszült várakozással néz az egész Felvidék magyarsága, mert a magyar lakosságra nézve sorsdöntő fontossággal bír az akció sikere.

Az egyház átadja a Fűvészkertet a Déri-múzeum céljaira

A tiszántuli református egyházkerület folytatólagos közgyűlése - Százötven millió korona az egyház félévi deficitje

A tiszántuli református egyházkerület szerdán folytatta közgyűlését. A szerdai ülésen az iskolai ügyek előterjesztésénél élénk vita keletkezett az 1923. évi költségvetés bemutatásánál. *Szentpéteri Kun Béla* előadó bejelentése szerint

a félévi deficit több mint más félszáz millió korona.

Ennek az oka az, hogy a félévi költségvetés július elején zárul, míg a kollégiumi birtokok után a haszonbérleti összegeket a bérleők csak augusztusban fizetik be.

Vass Mihály kifogásolja a nagy deficitet. Ugy tudja, hogy a kollégiumtól illetéktelenek is kaptak kedvezményes lisztet.

Szentpéteri Kun Béla meglehetősen éles beszédben azt fejtegette, hogy senki sem kapott illetéktelenül kedvezményes vagy ingyen lisztet.

A kollégiumi tanárok, a könyvtár-igazgató kaptak ingyen búzát, de ez őket megillette.

Vass Mihály tudomásul vette a választ.

A szatmári, bihari, felsőszabolcsi

egyházmegyék átirata kapcsán kimondotta a közgyűlés, hogy felterjesztést intéz a konventhez s kérni fogja a kormányt, hogy

alkosson törvényt az istenkáromlás büntetésére,

illetőleg kormányhatóságilag büntessék az istenkáromlókat.

A közgyűlés elhatározta, hogy felhívja az egyházakat, miszerint az egyházi adókat a régi szokásnak megfelelően terményekben rójják le.

A Déri múzeum, illetőleg a Fűvészkert átadásával kapcsolatban kimondta a közgyűlés, hogy

a Fűvészkertet a Déri múzeum rendelkezésére bocsátja,

az idevonatkozó előterjesztést elfogadja s az elnökségre bízta a további formális tárgyalásokat.

Tudomásul vette a közgyűlés, hogy a kollégium épületének javítása, festése

50 millió koronába került.

Elhatározta a közgyűlés, hogy az egyházkerület olyan lakbért ad a tisztviselőinek, mint az állam a tisztviselőinek.

A varázsló cigányasszony

Vakmerő szélhámos cigányt tett ártalmatlanná a esendőrség Bihar-keresztésen *Varga Györgyné* személyében. A cigányasszony naponként beállított *Sobják Györgyné* jómódu gazdaasszonyhoz, aki mint gyengélkedő odahaza tartózkodott s különféle mesékkel, bűvöléssel, kuruzslással több mint kétfélmillió koronát, ruhaneműt, edényeket, élelmiszert csalt ki tőle. *Vargáné* különféle hókuszpokuszok közepette elhitette, hogy csak egyedül ő tudja meggyógyítani s egyedül ő képes neki olyan szert, varázstalt adni, amelynek segítségével a férje, *Sobják* egyedül, örökké őt fogja szeretni. Ha *Sobjákné* vonakodott fizetni, a cigányasszony megijesztette, hogy őt és családját megátkozta, örökké szerencsétlenné teszi. *Vargáné* beki-sérték a debreceni kir. ügyészség fogházába. A büntetőeljárás család, zsarolás miatt folyamatban van ellene.

Vasuti karambol Nagykarolyban

(A Hajdúföld tudósítója jelenti): Oláhországban még most is egymást követik a kisebb nagyobb vasuti karambolok, melyek közül a legutóbbi a nagykarolyi állomáson játszódott le.

Hétfőn hajnalban ugyanis a Nagymajtény felől érkező vegyesvonat belefutott egy a nagykarolyi állomáson vesztegoló tehervonatba, amelynek 16 kocsija kisiklott és összetört. A vegyesvonat kalauz-kocsija pedig pozdorjává zuzódott.

Az összeütközés következtében 4 vasutas megsebesült. Ezek közül a *Nicu Péter* zárfékező sérülése halálos. Az utasok közül nem sebesült meg senki.

A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség két vasuti tisztviselő gondatlansága miatt történt és ha a vegyes vonat mozdonyvezetője idejében észre nem veszi az előtte álló vonatot és nem fékez, kiszámíthatatlan következményei lehettek volna.

Pezsgésnek indult hát Debrecen nyugodt élete, megváltozott a közélet képe is, azok, akik kétségeskedő lélekkel fogadták az új korszakot, visszavonultak a cselekvés teréről s átengedték azt másoknak.

E pezsgésnek induló életben meg kellett születnie az új idők sajtójának is. *Aminthogy 1848 július 2-án* meg is jelenik az Alföldi Hirlap, a város első tulajdonképeni újságja, a kor kívánalmához és a viszonyokhoz képest meglepően ügyes szerkesztésben.

„Debrecen” — mondja a lap első száma — „Magyarországnak nagyságra nézve második, a magyarságnak pedig fővárosa. Debrecenben a nyilvánosság, még csak nem régen is, eltérhetetlen vendég vala és csak március óta telepedett meg, de még mindig kiskorú lakos. Gondunk lesz rá, hogy a nyilvánosság Debrecen körében is valahára erélyesen kezeltesék és az önző vakság, rozslékütség és szűkeblű elítélletek önsúlyu igája minél inkább össze törtessék. Irótársainknak ez leendő leggyönyörtelebb feladata, de oly dolgozó társak fogják kezelni, kik megszokták küzdeni s igazat mondani és a lelki bénaság és a bűntükrét bárkinek elébe merik tartani.”

Ez bizony új hang, merész és férfias állásfoglalás, de amelyet Tiszánál magyarsága szívesen tett magaévá. Mivel magyarazánk kü-

lönben azt a nagy kedveltséget, melyet az egykori lapok sem hagynak szónélkül.

Öntudatos pártpolitikamentes magyarságát a későbbi zavaros politikai viszonyok között is megőrizte, hiszen nem volt pártlap s így álláspontja annál inkább lehetett a középén haladóké. Jelszavául az egyenlőség, testvériség, szabadság, béke-rend és egyetértés elveit tüzte ki és programjába vette a vidéki közvélemény felszabadítását a fővárosi sajtó tultengő befolyása alól. Azon vidék felfogásának és véleményének volt hivatott kifejezője, amelynek természetes középpontja Debrecen volt. Ebbe a körbe pedig beletartoztak: Bihar, Szabolcs, Kraszna, Középszolnok, Szatmár, Maramaros, Ugocsa, Bereg és Ung megyék, a Nagy-Kunság, a hajdukerület és Kővár vidéke, eszerint tehát Magyarország majd egyötöd része s épen az, hol a tőzsgyökeres magyarság él.

A lap magvas részét a debreceni napló teszi, melyben éles tollal, elmes guanyal kezdi ki és teszi csipkedéseivel lehetetlenné azokat, akik összedugott fejjel, suttogó gyanusitásokkal s kishitű fejrazásokkal fogadják a szabadság diadalát. Azért harcolt itten, hogy Debrecen minél tartósabb kapcsolattal fűzze az új Szellemhez, hogy az elavult, kor-hadt elveket és intézményeket el-

tüntesse városunkból.

A programban vallott cél azonban a rohamosan torló aggodalmas események miatt kissé eltörlődött. Így mindinkább szűkebbre volt kénytelen fogni a debreceni naplót és ezáltal épen legfontosabb programpontjából feladni. A szabadságharc mindent megrázó eseményei elhallgattatták a helyi érdekeket s ha foglalkozik is néha ilyenekkel, nem a tervszerű városi politika már az. Hasábjain helyt adni kénytelen az országgyűlési tudósításoknak, rendeleteknek, harctéri híreknek és a jól szervezett vidéki tudósítók többnyire színes leírásainak, melyekből gyakran hasábramenőket vesznek át az országos lapok is. Az önvédelmi harc válságos napjaiban pedig gyújtó, buzdító szavakat harsogtattak: „Fel nemzetem, ragadjatok fegyvert! Fegyverre! Fegyverre!” (*Könyves Toth Mihály* tollából.)

Partpolitikamentes magyarsága jól esik a kormánynak és az országgyűlésnek is, ezek kifejezőjeként ír róla így a hivatalos lap: „Kö-moly és férfias, mint az idők, melyben élünk, nem vívódik politikai cikkekkel, irány a legtisztább, leg-hazafia-abb, ennek köszönheti azon kedvezést, melyben részese s ezért számolhat felsőbb méltánlatra.”

Az Alföldi Hirlapot közösen szerkesztették *Telegdi Horváth László*

Javul a külkereskedelmi mérleg

A központi statisztikai hivatal ma tette köze külkereskedelmi forgalmunk októberi havi eredményeit. — Eszerint október havában külföldi árucserénk rendkívül megélenkült. A behozott áruk értékösszege a szeptemberihez képest mintegy 12 milliárdal, míg a kivitt áruk értékösszege 55 milliárdal emelkedett.

A gazdasági összeomlás óta az elmúlt októberben látjuk először azt az öröndetes jelenséget, hogy jóval nagyobb összeget kaptunk a külföldről kivitt árukért, mint amennyit a külföldről behozott árukért adtunk.

Az októberi külkereskedelmi mérleg 495 milliárd korona aktívát mutat ki.

Ez az értékösszeg aranykoronára atszámítva az október havi zürichi paritás alapján 143 millió aranykoronát tesz ki. Október hónapban egyébként a behozatal értékösszege 53 millió aranykorona, a kivitel összeg pedig 673 millió aranykorona.

FŐISKOLA

Debrecen ifjúságának faklyás felvonulása a Kormányzó nevéstéjén. Debrecen főiskoláinak mintegy ezeröttszáz főnyi szervezett, öntudatos magyar diáksága impozáns keretek között készült megünnepelni a legelső magyar ember, Horthy Miklós Kormányzó névnapját. Szerdán, ötödikén este gyülekeznek az összes ifjúsági testületek, a Turul szövetség bajtársi egyesületei s a Mefhosz tagegyesületek a Csaba házban, ahonnan faklyás menetben vonulnak végig a Péterfia- és Piac-utcákon a Casino elé. Itt a program szerint dr. Olchváry Zoltán ítélőtáblai elnök mondana rövid beszédet, majd az ifjúság a Kossuth szobor előtt áll fel, ahol két főiskolai vezér beszél a Turul és Mefhosz nevében. A részletes program alapján az ifjúság vezetői a jövő hét elején adják ki intézkedéseiket egyesületeikben.

és Szarka József. Előbbi debreceni származású ügyvéd, ki szépirodalmi és jogi munkák irásával tette ismertté írói álnévét. (C. atári Ottó.) Szarka József szintén debreceni származású ügyvéd. Korábban pesti lapok tárcacikkírója. Szerkesztői tevékenységéért 1849 december 2-án Gróf Zichy Ferenc — főhadbiztos Paskievics hadseregében — közbenjárására a Debrecent szállva tartó orosz csapatoktól száz kancsuka ütést szenvedett.

A lap szerkesztésében különben nem mentek mindig simán az ügyek. Szerkesztőink letették a tollat kezükből, hogy a fegyvert vegyék fel. Szarka Józsefet már 1848 őszén az Aradot ostromló debreceni nemzetőrök között találjuk, onnan írja tábori leveleit. Majd Telegdi Kovács László hagyja el a szerkesztői asztalt, kardot köt és Bem erdélyi táborába megy s négy hónapig a debreceni vespántlikások között harcol. Március 7-én újra itthon vannak, bejelentik a közönségnek, hogy eddig a szerkesztőségnek hol egyik, hol másik tagja a harcra elmenvén, idegen kezekre kellett bízni a szerkesztést. Munkatársak különben akadnak bőven a kormányal ide menekült hírlapírók között.

Gyakran megszólal a lap hasábjain Kőnyves Tóth Mihály, Debrecen rabságot szenvedett lelképász-

A székely főiskolások estélye Hajdúnánáson. A Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete Hajdúnánáson a „Bocskay” szálloda nagyertermében december 1-én este 8 órai kezdettel (Szeffe) internátusának javára jótékony célú műsoros báljusz táncestélyt rendez. Az estélyen beszédet mond: Kolosváry-Borcsa Mihály, a „Szeffe” elnöke. Szavalt: Mikó Imre.

ANTWERPENTŐL A PANAMA CSATORNÁIG

Utban Chile felé - Keresztül az Atlanti Óceánon

Matolay Tibor, a Hajdúföld volt munkatársa, aki Dél-Amerikába, Chilebe vándorolt ki, hosszú és érdekes utjáról küldi az alábbi tudósítást. Matolay Tibor kint az idegenben is hű akar maradni lapjához, a Hajdúföldhöz, amelynek ezután rendszeresen fogja küldeni a délamerikai utjáról és a chilei viszonyokról szóló rendkívül érdekességgel bíró színes riportjait és tudósításait.

Guayaquil, 1923. X. 12.

(A Hajdúföld tudósítójától.) Egy hónappal ezelőtt, ködös őszi estén hagyta el hajónk, a 11.000 tonnás Rapot Antwerpen kikötőjét. A büszke flamand város hatalmas dómjának harangjátéka végigbisért a Scheldin s már messze jártunk, a város lámpái alig-alig látszóttak, de még egyre hallatszott a harangok játéka — Európából az utolsó hang.

Az angol csatornán — szokása ellenére — különösen nyugodt volt a tenger, de még így is hajónk nő utasai mind betegok lettek. A biscayai öbön kellemetlen, hideg, szeles időben két napig hanyódtott hajónk. A hullámvérés apró, rövid hullámokból állott, amit a német tengerész „Kurz-See”-nek nevez. Ilyenkor még a tengerészek közül is szedi áldozatait a tengeri betegség. Akadt is elég sápadt arcu, kimerült utas. A második napon déltájban hirtelen én is rosszul lettem, de a főmérnök tanácsára leszaladtam a kabinokhoz és a gépházba. A meleg, olajbűzös levegőben rosszul éreztem ugyan nem hagytam alább, de amikor néhány pernyi ott tartózkodás után újból feljöttem a fedélzetre s teli tüdővel szívtam magamba a sós

tora, ki mint tábori lelkész, többnyire a harcoló csapatok között tartózkodott. A munkatársak között találjuk Szegfi Mór szépirodalmi író, belügyminiszteri fogalmazót, Szűcs Istvánt, Debrecen historikusát, továbbá Nándori Gyulát, Orbán Pált, Tancsics Mihályt, Lévai Józsefet, Balogh Józsefet, B. Raviczky Józsefet, Pálffy Jánost, Tóth Józsefet, míg versekkel a lapot Petőfi, Lévai, Szász Karoly és Híador Jámor Pál látták el. Többek között itt jelennek meg Petőfitől a Fiam születésére, Újév napján című költemények.

Az Alföldi Hírlap elterjedettsége mellett eléggé szol az is, hogy 1500 nál több előfizetője volt. A városi nyomda betűivel jelent meg, utójára 1849 aug. 2-án, mikor a város alatt szerencsétlenül végződött csata után a város több hónapi orosz megszállás alá került. Elhallgatott ekkor Debrecen első valódi hírlapja, elhallgatott más is, véres árnyékok borzalmi ülték meg a lelkeket s több év elmulása volt szükséges ahhoz, hogy a véres árnyékok mögül — halvány világossággal — előtűnjék a nap, visszahúzódják az erőszakos kéz, mikor az Alföldi Hírlap is újra kezdhetette megszakított pályáját — más kezekben, más világban.

—ÖZ.—

Weber: Jube'n Quverture hegedű duettjét előadják: Vargha Gyula és Friedrich Béla. Vig monológot mond Szendrey Rozsika. Költeményeitől felolvass dr. Liszt Nándor író. Hegedűl Páricsy Pál hegedűművész. Páros jelenetet ad elő Magi Gizike és Tóth Lajos. Csüddögőőt táncol Balogh József. Kontrál ifj. dr. Liszt Nándor. Műsor után tunc reggelig.

levegőt, egyszerre elmult a szédülésem s azóta — bár kisebb viharban is volt részük, — nem éreztem többé a tengerjárást.

Amint délnyugat felé haladtunk, napról napra melegebb lett az idő. Az azori szigetek előtt körülbelül 200 tengeri mértföldnyire csodálatos szép kék színben pompázott az óceán. Az ultramarin kék szín néha a feketébe csapott át s a hullámtarajok kristályfehéren tarkázták a víz felületét. Az óceánok színe ugyanis a víz tisztaságától függ. A kémiaiag tiszta víz színtelen, azaz nagy tömegben fekete színű s minél több plankton, minél több uszó iszaprézszecke van a vízben, annál inkább csap át a fekete színe a kékbe, a földes kékbe, míg a piszkos, sekélyvízű beltengerek, mint az északi és a balti tenger sötét olajzöld színt mutat. A kék és a kékes fekete szín a tengerek sivatag színe, csupán elvétve akad ilyen helyen hal, mert hiányzik a tápláléka: a kis halak és a planktonok milliárdjai.

Vulkanikus szigetek között

Hajónk szeptember 16-án haladt el az azori szigetek legnagyobbika, a San Miguel sziget előtt. Kellemes, az őrök tavaszhoz hasonló klíma alatt 6 óra hosszáig gyönyörködtünk a sziget változatos formáiban. San Miguel épp úgy, mint az atlanti óceán hasonló szigetei (Kanári szigetek, St. Heléna, Zöldfoki szigetek) annak a hatalmas lánchegységnek kiemelkedő csucsa, mely lánchegység fenn az északi jeges tengerekben kezdődik s délen, Argentína és nyugat Afrika között vész el, az óceán és a déli jeges tenger határan. A sziget vulkanikus s miután egyes vulkánjai még a múlt század elején működtek, korántsem tekinthetők e vulkánok kialudtaknak. A sziget délkeleti részén emelkedik a legmagasabb csúc: másfél ezer méternyre. A sziget középső része kissé lankásabb s itt az egyes vulkán kupok s a nagyobb vulkánok oldalára bigyesztett parazita kráterek oly össze-vissza, rendetlen képet mutatnak, hogy hajónk gyorsasága mellett nem voltam képes lerajzolni ezt a hegy csoportozatot, mert minduntalan eltűnt egy-egy kup s bukkant fel egy másik, a táj úgy változott, mintha festett kulisszákat tologatnának a szemlélő előtt. Felhagytam a rajzolással s számlálni kezdtem a vulkáni kupokat. Kb. 4 tengeri mértföld hosszúságban 63 vulkánt és parazita kupot számláltam össze. A sziget másik végén fekszik a legnagyobb lakott hely, Punta Delgada. Több ezer lakosu városka, csinos fehér házakkal, szép kertek s művelt szőlő és tengeri földdek között. San Miguel igen termékeny, az igénytelen zab épp úgy megterem rajta, mint a füge és a narancs, déli részeiben trópusi gyümölcs is terem.

A repülő halak

Az Azorokat elhagyva, neki vágunk a hatalmas víztömegnek. Két

nap múlva feltűntek itt, amott a repülő halak, később százával láttuk őket, amint egy-egy cápa, vagy nagyobb ragadozó elől menekültek. Kicsinyek, mint a hering, de elég szépen repülnek, 200—300 méternyre becsültem leghosszabb repülésüket. A Sarogasso tenger fűvével is találkozunk. A Golf áramlat egyik déli nek hajlé ága hozta őket. Sikerült egy ilyen fűcsomót kihalásznom.

Még csak pár hete szakadhatott el termő talajától, a floridai sziklaktól, mert még élt. A fű között apró csigákat, önkéntelen vándorokat találtam. Így terjed az élet egyik helyről a másikra. A csigákat a Panama csatornán beledobtam a Gatun-tóba. Talán benépesítik később ezt a tavat is s a jövő természetbúvárai bizonyosan nem fognak arra gondolni, hogy az ősapákat egy vándorló magyar telepítette meg.

Ahol mindenki öngyilkos lesz

Tíz napos ut után este 6 óra tájban a hajón nagy mozgolódás és kiabálás támadt.

— Föld! Föld!

No ugyan kár volt olyan csetepatét csinálni. A kis Sombrero tűnt fel a láthatáron, a kis Antillák legkisebb lakott szigete. Az egész sziget nem nagyobb 2—3 kilométer négyzetnél s csupán a világító torony őrsege lakja. Az angolok birtoka ez a sziget s arról nevezetes, hogy az ide küldött angol tiszték közül — bár csak néhány hónapig maradnak e szigeten — már többen lettek öngyilkosok. A sziget csupasz sziklából áll s a világító torony kívül néhány barak és vagy egy tucat lézengő fa teszi változatossá.

Negyven fokos melegben

Másnap reggel messziről kéklet St. Thomas és Puerto-Rico, déltájban alig észrevehetően Haiti szigetét is megpillantottuk. Gyorsan haladtunk Colon felé a legforróbb tengeren a Karáib-öblön keresztül. Délen 40 fokos meleg volt. Jegünk elfogyott s Panamáig nem is ihatunk friss vizet. Három napig tartott ez az út, szinte pokoli hőségben.

Colon városa a csatorna bejáratánál, valamint a csatorna maga az Egyesült Államok kezelésében van. Ez meg is látszik a városkán, de még inkább az öblöben horgonyzó hatalmas hadihajók s a felettünk gyakorlatozó repülőgépek árulják el, hogy egy nagy nemzeti területen vagyunk.

Az orvosi és finác vizsgálat rövidesen megtörtént. Az orvos amerikai fehér volt, a finácok ellenben félvér indiánusok, végül a hajónkra szállt pilóták, kik keresztül vezették hajónkat a csatornán, négerok voltak. Ilyenkor minden utas jól teszi, ha becsukja kabinját, mert a néger rosszabb az oláhnál is. Nagy üres táskával jön mindegyik s ami a kezébe akad, azt eltemeti örökre a táskába. Ha gyanu merülne fel ellenük, sem lehet őket felelősségre vonni, mert szabad amerikai állampolgárok, ami annyit jelent, hogy szavuk többet ér, mint a miénk, akik csak legyőzött népek vagyunk.

Matolay Tibor.

1921-es fehér és vörös

ó-bor

a Gambrinusban.

HIREK

1923 november 29. (Csütörtök)
Prot. : Noé. Kath.: Szatur.

1916 Az oláh hadsereg gyáva visszavonulása nyomán elesik Püesti és Campolung
1780 Mária Terézia királynő meghal Bécsben hatvánhárom éves korában.

Időjárás: Hazánkban esős és enyhe idő uralkodik. A hó legnagyobb részét elolvadt, maximum 12 fok, minimum 1 fok.
Időjósítás: Enyhe csapadékos idő várható.

Közművelődési könyvtár: 10—1-ig, délután 4—7-ig.

Csokonai színház: Este fél 8 órakor Mintha álom volna.

Apollo: Hivatalos vendég.
Vigszínház: Aki kétszer él,
Omnia: A sátán helytartója.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése fél 4 órakor a városházán.

A KANSZ ferfitagjainak összejövetele a Kansz Otthonban fél 5 órakor.

Gyógyszertárak közül ejjei szolgálatot tartanak: Kigyó, Arany Egyszaru, II. Rákóczi Ferencz, Nádor, Csokonai, Reménység.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése. Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága ma, csütörtökön délután fél négy órakor a városháza kistanács-termében ülést tart. Az ülésen tárgyalni fogják a bizottság tagjai a létszámapasztáskor kibocsátott napidíjasok december havi javadalmazásának ügyét, az ebtartási szabályrendelet módosítását, valamint a DMKE internátus épületének megváltási ügyét.

Hivatalvizsgálat a nyiregyházi rendőrségen. Ghyczy Tihamér dr. kerületi rendőrfőkapitány, Ajtay Jenő államrendőrségi főtanácsos és Isák László állami rendőrségi főfelügyelő Nyiregyházára utaztak s az állami rendőrség nyiregyházi kapitányságánál hivatalvizsgálatot tartanak.

A Népszerű Főiskolai tanfolyam csütörtöki előadásai a következők: öt órakor dr. Vekerdi Béla fűgimnáziumi tanár: Bolyai János emlékezete, 6 órakor dr. Pap Karoly egyetemi tanár: Az Ember tragédiája méltatása címen tart előadást.

A kegyestanítórend főnöke Debrecenben. Dr. Ham Antal, a kegyes tanítórend helyettes főnöke ma délután a debreceni rendház látogatására Debrecenbe érkezett.

Gépsziját és rumot loptak. Váci János 28 éves köburboló, Váci Miklós kereskedő, mindketten az Aron Miksa cég alkalmazottai, hosszabb időn át több lopást követtek el, gépszijakat s nagyobb mennyiségű rumesenciát loptak el a raktárból. A rumesenciát lakásukon megtalálták. A Váci-testvéreket a rendőrség letartóztatta s kihallgatásuk után átadta a kir. ügyészségnek. A gépszijakat eladták, az árából buzát vettek. A büntetőeljárás folyamatban van ellenük.

Ferrari Albertina hegedűművész, Hubay hírneves volt tanítványa, külföldi körutja után Debrecenben, december 15-én hangversenyez. Jegyek a Méliusznál.

Új szakmunka a szikjavításról. A szikjavítási munkálatokat tudományos és gyakorlati alapon egyaránt felölelő szakmunka jelent meg dr. Sigmund Elek műegyetemi tanár tollából „A hazai szikések és megjavítási módjaik” címmel. A szikjavítás kérdését egyetemesen tárgyaló szakmunka ára 27000 korona.

Áthelyezett rendőrtisztviselő. Dr. Rutkoy Aladár államrendőrségi felügyelőt a kerületi rendőrfőkapitány Nyiregyházáról Hajduböszörménybe vezényelte, ahol az ottani őrszemélyzet parancsnokságát veszi át.

Eszperantista tanfolyam Debrecenben. A debreceni eszperantista egyesület — mint már hírt adtunk róla — tanfolyam tartását határozta el. Az egyik tanfolyam, melyre többnyire munkások iratkoztak be, már kezdetét is vette. A tanfolyamokat este 7 órától 8 óráig tartják s a hallgatók hetenként kétszer: kedden és pénteken a Burgundia-utcai ipariskolában jönnek össze, a földszint 1. szám alatt lévő teremben. Beiratkozni még most is lehet, s akik a tanfolyamon részt venni óhajtanak, pénteken este a tanfolyamon jelenjenek meg. A jelentkezéseket ezen a héten okvetlenül lezárják, épen ezért a jelentkezésre végső határidő szombat, amikor az egyesület hivatalos helyiségében (Széchenyi utca 13. sz.) este 6 órától 7-ig lehet beiratkozni.

Lokomobil és cséplőgép kezelő tanfolyam kezdődik a Debreceni Állami Fémipari szakiskolán, december 5-én. A beiratási díj 25,100 korona, amely a szakiskolán a hivatalos órák alatt lefizethető.

Társadalmi és egyesületi élet. A Békessy Béla vicóclub elnöksége ezután értesíti tagjait, hogy a csütörtök estére tervezett ismerkedő clubvacsera elmarad, illetve később lesz megtartva a rendőrségi Andráscsopót miatt. A rendőrségi tisztviselők közül ugyanis mintegy huszan tagjai a vicóclubnak s ezek csütörtökön nem vehetnek részt a clubvacserán, mely azonban később feltétlenül még lesz tartva.

Ezer magyar katolikus az örök városban. Az Országos Katolikus Szövetség zarándoklat rendező bizottsága az egész ország területén megindította a jövő év májusára Rómába tervezett, méreteiben is nagyszabású magyar nemzeti zarándoklás megszervezését. Egyházmegyéenként és vármegyéenként gyűjtik össze a jelentkezőket, akik a megye vezetésével vesznek részt a magyar katolikusok e nagy zarándoklásán. Az érdeklődés oly nagy méretű, hogy előreláthatólag több külföldre utazni lesz szükség, hogy a résztvevőket az örök városba vigye. A rendezőbizottság ezáltal is felhívja az ország katolikusait, hogy aki a zarándoklatban résztvenni óhajt, ezt a szándékát és címét mielőbb közölje az Országos Katolikus Szövetség irodájával Budapest, IV. Ferenciek-tere 7. III. L. I. em. 8. Telefon 101—58.

Krisch Károly Piac utca 89., telefon 12—18. Raktáron tartok legújabb cserpekályhakat, takaréktűzhelyeket, kandallókat. Elvállalok átrakást, tisztítást is.

Ondolás, fésülés, hajfestés, parókakészítés, kizapolás Ramminger hölgyfodrász, Varga-utca 1.

A Mansz analfabéta tanfolyama. Több ízben hírt adott már róla a *Hajdúföld*, hogy az irni-olvasni nem tudók számára a Mansz december elején analfabéta-tanfolyamot nyit. Debrecenben ugyanis 13000 analfabéta van s így igen fontos kulturális érdekek fűződnek ahhoz, hogy a tanfolyamra minél nagyobb számban iratkozzanak be az irni és olvasni nem tudók. A beiratkozások december 1-éig esaközölhetők a Széchenyi utca 4. szám alatti lelkesi hivatalban. A tanulói vágyók jelentkezését azonban még december 3-án délután 4 órakor is elfogadják. Ugyanekkor nyílik meg a tanfolyam is. A Mansz vezetősége ezután is felkér mindenkit, hogy aki analfabétákat ismer, bírja rá azokat, hogy a tanfolyamra iratkozzanak be.

A Vörös Kereszt Egylet választmányi ülése. A debreceni Vörös Kereszt Egylet szombaton, november 31-én délelőtt 12 órakor a városháza kistanács-termében választmányi ülést tart.

Országos hírű Jambó tamburazenekar minden este 7 órai kezdettel *Albert Belvarosi éttermében* hangversenyez.

Vágott és hullott haját legmagasabb árban vesz Ramminger hölgyfodrász, Varga-utca 1.

Veszprémi és hegyi Hegyi Emánuel zongoraművész esemény-szamba menő péntek esti hangversenyének műsora: 1. Bach Bülöw: Kromatikus fantázia és fuga. 2. Beethoven: Szonata (Es dur, op. 31.) 3. Liszt: Ricordanza. Liszt: Au bord d'une source. Liszt: Gnomenreigen. Liszt: Harmonies du soir. Liszt: Pagasini (A moll) variációk. Jegyek a „Méliusz” könyvkereskedésben kaphatók.

Névnapiokra, családi összejövetelekre vegyen bort *Albert Belvarosi éttermében*. Egy liter kitűnő Ó-rizling 1200, 1 liter Csalogató 2500 korona.

Ujrafelvétel egy uzoraperben. Nagy feltűnést keltett a múlt év szeptemberében, hogy a debreceni kir. törvényszék uzorabírósága *Deutsch Samuel* debreceni fűszer-nagykereskedőt, akit a repülő arvizsgálat bizottság kakaó árdragításán ért tetten, három hónapi fegyházbüntetéssel és 20 ezer korona pénzbüntetéssel sújtott árdragítás vétsége miatt. *Deutsch Samuel* most perének ujrafelvételét kérte. Az ujrafelvételi kérelem felett szordán döntött a debreceni kir. törvényszék *Ujfalussy József* elnöke alatt működő büntető tanácsa. *Deutsch* képviseletében *Olchváry László* ügyvéd terjesztette elő az ujrafelvételi kérelmet. A bíróság az ujrafelvételi kérelemnek helyt adott s új főtárgyalást rendelt el.

1 liter ó rizling bor 1200 K. 1 liter csalogató 2500 K *Albert Belvarosi éttermében*. Sajat érdekben próbálja meg egyszer!

Elsőrendű bevásárlási forrás fűszer, bor és csemegékben

KONTSEK GÉZA

DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 15. SZÁM.

A mulatság után. *Jónás István* 32 éves magántisztviselő a közel-múltban Saigótarjából Debrecenbe érkezett s az Arany Bikában szállt meg. Kedden este a Modern Kabarcában nagy mulatságot csapott s hajnalban tért haza szállására. Szerdán délután a takarítónő rosszat sejtve, bement a szobába, ahol *Jónás* eszméletlen állapotban feküdt. A mentők beállították az egyetemi külső klinikai telepre. A jelek szerint *Jónás* valami mérget vett be, de nincs kizárva az sem, hogy csak erősebb fokú alkoholmérgezésre van.

Mathéi János vízvezetési szerelő mester készít vízvezeték, csatornázás és fűdőberendezési munkálatokat, valamint e szakba vágó javításokat is. Raktáron szivattyúk, fűdőberendezési tárgyak, ülökádák, gázfűdőkalnyhak, 1000 hl. viztartályok. Telefon 321.

Legszebb karácsonyi ajándék egy Kozmann-fénykép. Műterem és öltöző állandóan kellemesen temperálva.

Az Operaház első balett-táncosai a Bikában. Baró Vécsey Elvira, a m. kir. Operaház prima ballerineja és Kőszeghy Ferenc, az Operaház első balett táncosa vasárnap délután és este a Bikában vendégszerepelnek. A klasszikus táncművészet belépődíj nélkül tekinthető meg.

Szövetek, barchetek, mosó árak minden elfogadható árban *Benyáts Emil* főtéri üzletében Debrecen, Tisza palota.

Különleges katonai és polgári sapkakeszítő *Kotrás* Debrecen, Simonffy utca 5 Kész sapkák raktáron.

Legszebb és legolcsóbb fényképek *Takaacs Vince* és társánál Csapó-utca 16.

Délben négyfogásos, este kétfogásos ebéd, vacsora abonema 150000 korona *Albert Belvarosi éttermében*. Köztisztviselőknek árengedmény.

FESTÉDZÉS

Balogh Imre temetése. Szordán délután temették el nagy részvét mellett *Balogh Imrét*, az ismert labdarugóbíró, kerületi tanácsstagot. A gyászszertartás alatt a DVSC dalárdája énekelt gyászdalokat, a sirnál a keleti labdarugó kerület és a labdarugóbírák nevében dr. Zempléni Gusztáv mondott megható búcsuszedet. A labdarugó kerület és a bíróságtestület koszorút helyezett ravatalára.

Az óvásnál vesztes egyesület fizesse az óvási díjat. Előtervező indítványt terjeszt a tanácsülés elő *Hajdu Jenő*. Az indítványa azt célozza, hogy ellentétben az eddigi szokással, amikor is az óvási díjat — jelenleg 10 ezer koronát — az óvási fél fizette s ha óvása sikerült, eredményes volt, az óvási díjat visszakapta. Ezentúl az óvásnál vesztes egyesületet mintegy perköltség fejében — marasztalják el az óvási költség fejében, hogy ezáltal is bevételekhez juttassák az amugy is szegény kerületet. *Hajdu Jenő* indítványa általános helyesléssel találkozott. Ha indítványa testet ölt, úgy eredményes óvás esetén a vesztes egyesület révén, eredménytelen óvás esetén az óvási fél révén jut 10 ezer korona bevételekhez a kerület.

A HANGYA dusan fölszerelt

fűszer, bor, ásványvíz, gyógycognac, likőr, rum, pezsgő és csemegé osztályának megtekintésére felhívjuk a vásárló közönség szíves figyelmét, ahol a legjobb minőségű árak a legolcsóbban beszerezhetők, főútlelet **Rózsa-utca** Fióküzletek a város minden részében. **Pontos, figyelmes és előzékeny kiszolgálás!**

MAC-ENTK 0:0. A bíróság miatt november 18-án maradt másodosztályú bajnoki mérkőzést szerdán játszották le...

Az HTK hosszabb téli turára megy december 22-től január 6-ig, Zürichben, Strassburgban, Barcelonában játszik, vagyis Svájcban, Spanyolországban 16 nap alatt hét mérkőzést kell játszaniuk.

Sipos Márton világbajnokságát a Nemzetközi Uszói Szövetség hitelesítette. Sipos rekordja 100 méteren a mellúszásban 1 perc 16,2 mp.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Csütörtökön: Mintha álom volna. Operette.

Timár Ilia a Meteor moziban. December 6-án, csütörtökön a Meteor mozgóban hármán nagy jótékony célú előadás a szegény gyermekek karácsonyjára...

Színházak és mozgószínházak közleményei

Csokonai-színház Nagy sikerre van ismét kitérve a „Mint ha álom volna” operette bemutatója alkalmából...

Apollo-mozgó

Két sláger, Robby maradj az ágyban, vidám történet 5 felvonásban. Hivatalos vendég, amerikai történet 5 felvonásban, Előadások 6 és 8.

Urania-mozgó

Péntektől Bimbulával Modern kalózok.

Vigszínház-mozgó

Két gyönyörű sláger. „Aki kétszer él” dráma 5 felv. Főszereplő Frank Mayo. Bleckrokk világitó torony, életkép 5 felvonásban, Előadások 6 és 8 órakor.

Omnia-mozgó

Sátán helytartója második befejező rész ma utoljára az Omniában. A Japán földrengést, a huszadik század legborzalmasabb katasztrófáját eredeti felvételekben pénteken mutatja be az Omnia.

Meteor-mozgó

Meteorban csütörtökön Sodoma és Gomora, világsláger. II rész egyszerre. Csak felnőtteknek. Előadások 6 és 8 órakor.

Száraz, hulladék Tűzifa napi árnál olcsóbban kapható János Kálmán és Társai asztalosárúgyárban Debrecen, Barci u. 3. szám.

KÖZLEMÉNYEK

Ismét emelkedett a bankjegyporgalom

Az államjegy forgalom a jegyintézet november 23-iki kimutatása szerint 36,9 milliárddal emelkedett, mely összegből váltószámításra 24,6 milliárd, az államkincstárnak adott további előlegre 6 milliárd esik.

A Gazdabank részvénytársaság f. hó 20-án gróf Almásy Imre dr. elnöke alatt tartott közgyűlésén az alaptőkének egy milliárdról két és fél milliárdra való felemelését határozta el.

HÍR TÖZSDE

Magyar korona: 3

Zürichi zárlat

Berlin 75, 100 billóra, Hollandia 217 1/2, New York 571, London 2495, Páris 3070, Milano 2465, Prága 1662 1/2, Budapest 3, Belgrád 652, Bukarest 295, Bécs 80 1/2, Szófia 540.

Devizaközp. hiv. árf.

Dollár 20100-21200, francia frank 1115-1185, német márka —, líra 895-950, osztrák korona 28 20-30 40, lei 107-20, cseh kor. 382-626, dinár 227-241, Svájci frank 3460-3680.

Értéktőzsde

A mai tőzsdén eleinte alacsonyabb nyitó árfolyamokra a tőzsdéidő későbbi folyamán meglehetősen sok vevő jelentkezett annál is inkább, mivel a vásárlási kedvet nagyban alátámasztották a bécsi tőzsdéről érkező kedvező hírek is.

Terménytőzsde zárlat

A mai terménytőzsdén az irányzat lanyha, a forgalom csekély. Az árak az utolsó naphoz képest 2-2500 koronával olcsóbbodtak a kenyérmagvakban.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 103500-104500, egyéb 103000-103500, 79 kilós tiszavidéki buza 105500-106500, egyéb 105000-105500, rozs 75500-76000, takarm. árpa 66000-69000, sörárpa 78000-76000, köles 82500-88500, zab 76000-78000, tengeti 74000-76000, korpa 42000-43000, repce 185000-195000.

Ferencvárosi serti vásár

Felhajtás 746, érkezett 301. eladott 146. Árak: Zsirtertes fiatal könnyű 7150-8400, nehéz 8500-9500.

TŐZSDEIDŐ

alatt állandó telefonoszekrényekben áll a tőzsdeteremmel HELLER TESTVÉREK

Értékpapir Kereskedelmi Irodája. Érdeklődésben: KULAI M. budapesti bankcéggel.

Telefon 12-57. Telefon 12-57. PIAC-U. 58.

Értéktőzsdei árfolyamok (ezresekben)

Table with columns for various banks and exchange rates. Includes entries for Bankok, Magyar korona, and various international exchange rates.

REGÉNY

Tavasvárók

Irta: IGMÁNDY GÉZA

— Ott volna, instálom a tekintetes asszonyomat, csak azzal sem tudom, hogy hogyan leszünk.

Feltolta nagyszélessé kalapját és hosszú görcsös botjára támaszkodott.

— A napokban megy sorozatra. Alig bírok már vele. Huszar akar lenni. Biztosan bent is marad. Kéménykötésű gyerek.

— Talán nem is kerül rá a sor — felelte Iktodyné, vége lesz akkorra a haborúnak.

— Én meg csak azt mondom, tekintetes asszonyom, hogy megkövetem szépen, még azok az urak sem tudják azt, akiknek más dolguk nincs, mint a haboru. Mindnyáján csak emberek vagyunk.

Itt a majornak is milyen hirtelen összefőnnének az asszonyok. Pörlekednek, marakodnak. Ha kibékünek, évek múlva is ferdesszemmel néznek egymásra.

Hat még az a töméntelen sok ember! Hiszen most az egész világ verekedik. Könnyű összeveszni, de nagyon nehéz kibékülni.

Elnallgatott. Hosszu téli esteken fogamzott meg lelkében ez a gondolat. Jól meghányta vetette. Sinarđ meggyőződésévé vált.

— A tekintetes urfi szerencsésebb, — folytatta halkán. Nem kell elmenjen katonának.

— Az én fiam még különbben sem lenne katona — ellenkezett Iktodyné. Majd egy évvel fiatalabb a maga fiánál. Pedig az is csak olyan, mint a Gábor. Katona akar lenni.

— Bonne van az öregapja vére — hagyta rá a számadó. Hej, de sokat is beszélt az apam az öreg tekintetes urró! Honvédek voltak.

Sohajtott. — Hatszen én sem mondanám, hogy nem, ha az idő nem ballagott volna el annyira fölöttem...

Megemelte a kalapját. — Istennek ajánlom tekintetes asszonyom — és megindult a magtár felé.

(Folyt. köv.)

Hajdúföld apróhirdetéseit a legolcsóbbak. Tarifa az apróhirdetési rovat élén. Előfizetőinknek apróhirdetéseit hetenként egyszer 10 szög ingyen közöljük.

Nyílttér Szenzáció! Öltöny 280.000, télikabát 280.000, costüm 1.000.000 koronától, egyenruhákat és fordításokat legolcsóbban készít Tegdes János Péterfia-utca 48. E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Gallérokat, kézelőket, frakkíngeket
modern gépekkel felszerelt saját
műhelyben tisztítok.

Kelmefestést minden színre
mint a szerint.

Gyászruha
24 óra alatt készül.

Vegytisztítás legújabb módszer szerint.
Egyháztér 5. szám alatti főüzle-
tem vezetését átvettem.

Műhely és fiókület: Batthyányi-u. 26
Szives pártfogást kér tisztelettel
PALOTAI LAJOSNÉ.

Só ára

A m. kir. pénzügyminiszter ur
folyó évi 142.200/1923. sz. rendelete
alapján a hatósági só árat folyó évi
november hó 25-től a m. kir. pénzü-
gyigazgatósággal egyetértéssel a
következőképen állapítom meg:

1. Egy mm.-át meghaladó meny-
nyiségben Svaszta Károly és Társa,
valamint Honig Emil sónyakeres-
kedők raktárában csak nélkül mm
ként:

darabos (alak) só 134 000 K
darált só 134 000 K

Esetleges szakhasználat a felek
között szabad megállapodás tárgyát
képezi, a nagykereskedő használati
díj címén mmként 3000 koronát
számíthat fel.

2. Közvetlen fogyasztás célját
szolgáló forgalomban csomagolás
nélkül minden kereskedésben, hol
hatósági sóárusítás van kg-ként:

darabos (alak) só 1550 K
darált só 1550 K

Vásárló kívánságára kereskedő kö-
teles a söt papírcsokban csoma-
golva kiszolgáltatni, a csomagoló
anyagért minden megkezdett kg után
70 koronát számíthat fel.

A készletben levő só mennyiséget
es alkalommal nem kell bejelenteni.
Debrecen, 1923 november 27.

POLGÁRMESTER.

Megbízható
bevásárlási
forrás

szabóészengevald
röfő és rövidtáru üzlete Szent Anna-u. 3.
Nem
reklám!

Szirek András

uri és egyenruha szabó.
Dívtáros angolszövetek raktára.
Szent-Anna-utca 1. Telefon 509.

Lapkihordó

asszonyok
felvétetnek
lapunk kiadóhivatalában
Piac-u. 59.

Kiadja: Hajdúföld Lapkiadó Vállalat.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Ferencz József-ut 59.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szóig 200 kor. minden további szó
20 K. Vasár- és ünnepnapokon 10 szóig 300 K, minden további szó
30 kor. Vastagabb betűből szedett szavak kétszeresen számítanak

KERESLET

Elvesztett
egy női ezüst reti-
kűl a Vigkedvü Mi-
hály utca 13. számú
háztól a Szent-Anna-
utca 52. számig
Trásy Mici névre
szóló könyvtári iga-
zolvány és készpénz
tartalommal. A be-
csületes megtaláló
nagy jutalmat kap,
ha a retikűt beadja
a Szent-Anna-utca
52. számú házba.

December 1-re
bejáró,
takarító kosztrél-
kűl kerestetik
Csapó-utca 29.

Vincollériskolát
végzett nős kertész
keres, ki gyümölcs-
fa és szőlőkezelést
gyakorlatilag is jól
érti Gorove urada-
lom, Monostorpályi.
Jelentkezni lehet
szombatonként.

Tanuló
felvétetik, írógép
megvetelre kereste-
tik Félégházy Já-
nos fűszer és cse-
mege üzletében.

Tanítványt vállal
a középiskolák bár-
mely osztályából ju-
tányos díjazásért
menekült főiskolai
hallgató. Cim a ki-
adóban.

ELADÁS

**Egy fekete márvány-
lap eladó.**

Alkalmas villany-
kapcszó áshoz. Apafi-
utca 55 szám.

Penszsekróny
(Wertheimkassza)
3-as, eladó. Cim a
kiadóban.

Egy keményfa asztal
és ágy és két női-
kabát eladó. Eötvös-
utca 96.

Eladó
egy nagy vaskályha
és női téli kabát.
Csillag-utca 82. sz.

AJÁNLAT

Feles birkát
vállal Gorove ura-
dalom, Monostor-
pályi.

Hullott haját
legmagasabb áron
veszek. Párisi hölgy-
fodrász szalon, Si-
monffy utca 7.

Megbízásokat
Budapestre

magán- és kereske-
delmi ügyek pontos
és gyors elintézését
elvállalja nyugalma-
zott főtisztviselő.
Cim a kiadóhivatal-
ban

Vásároljon egyszer nálunk

s meggyőződik, hogy való igaz, hogy
ruhaszükségletét a legolcsóbban a

„Hajdusági“ férfi és fiuruha áruházban

szerezheti be Piac-utca 67. szám alatt.

A legkitünőbb házikoszt!

Elsőrendű, figyelmes kiszolgálás.
Fűtött étterem

a Nagyerdei Vigadóban.

Minden nap

Délben:

Leves
Sült
Főzelék vagy köret
Tészta

Este:

Sült
Köret vagy saláta

Havonta 180,000 korona.

Naponta 6,000 korona.

Gazdászok kedvezményben részesülnek!

Zománcos öntött vasedények, épület- és bútortárasok

BAKOS vasüzletében
Csapó-utca 88. Telefon 6-20.

Szardíniák **PIAC-UTCA 51.**

Thon-hal Főpostával szemben

Humár

Kaviár

Pástétomok

Telefon Huskrémek

70 Gombakonserv

Alapítva 1823. Sajtók, likőrök stb.

CSANAR JÓZSEF R. Rt. Izszer és cse-
mege üzletében

Pattanások, Szeplők, Arcz-, Kézvörösség
és egyéb arcbántalmak ellen használjon

Korzó „Éva“ arckenőcsőt és szappant!

Piperecikkek, fésű- és kefeárúk nagy raktára

KORZÓ DROGUERIA, Piac-utca 42.

Regélő bácsi, Bucsánszky Alajos, Képes családi,
Regélő, Kossuth, Petőfi, Honvéd, 39-es, Vig cimora stb.
Méhner és Rózsa Kálmán-féle naptárak. Ugyiszintén
irodai, asztali- és falinaptárak, tárcanaptárak

nagyválasztékban viszonteladók részére is

Csáthy Ferenc könyvkereskedés és iro-
dalmi vállalat RT.-nél.

**Szőrme-
árut
olcsón
vásárolhat!**

Tessék a kirakatot
megtekinteni!

Hosszu szőrmekabát
900,000 K

Rövid szőrmekabát
390,000 K

Rókafazonu boa
63,000 K

Siel, Biebrét kabátok.

Nemes szőrmekből
nagy választék!

**Nagyválaszték
női-, férfiruha és
kabátszövetekben**

barchetek, flanellek, zefi-
ref, vásznak, harisnyákban
és mindennemű rövidárúkbán
a legolcsóbb napi árak mellett

Nádudvary Lajos

cégnel
Ferencz József-ut 26. sz.

PALMA
Kaucsuk talpvédő
és
kaucsuk cipősarok.

Előnyei!

Olcsóbb,
tartósabb
a bőrnél!
Védem a
lábát és ne-
dvesíti el.
Cipője te-
lősebb!

Nehéz az élet!

Jó ruhába járn gondot ad,
olcsón beszerezni tessék **VÉGHEZ**
menni, hol kevésbé használt uri ruhák el-
adása, vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése
Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben).

Kályhák fa- és szénfűtésre,

tornyos és asztal alakúak,
Takaréktűzhelyek

Füstcsövek minden méretben

Konyhafelszerelési és

haztartási cikkek.

Zománcozott lemez

edények.

Lőpor és mindennemű vad-
szati cikkek nagy raktára.

Tóth Gyula

vasnagykereskedése.
Városház sarok, Telefon 29.

Jó sikerrel fest

szőrméket, bőrkefűtőket, minden-
féle ruhákat minden színre: gyász-
expresz-munkák kívánt időre.

**Hungária Kelmefestő, Vegy-
tisztító Gőzmosó Vállalat**

Debrecen, Péterfia-utca 4. szám.

Tulajdonos: LIBÁNDY ANDOR.